

Sygn. akt IV KK 369/22

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 października 2022 r.,
sprawy **M. S.**,
skazanej z art. 218 § 1a k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt XXIII Ka 116/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Sosnowcu
z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt III K 206/21,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazaną M. S. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Sosnowcu wyrokiem z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt III K 206/21 uznał M. S. za winną tego, że w okresie od 14 lutego 2012 r. do 28 sierpnia 2012 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu z R. S. Prezesem A. Sp. z o.o. z siedzibą w S., wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych podjęła faktyczne czynności wpływające na treść wiążących rozstrzygnięć o uprawnieniach pracowniczych, złośliwie i uporczywie naruszając wynikające ze stosunku pracy prawa pracownika J. G. w ten sposób, że podejmowała określone działania i sporządzała dokumentację dotyczącą

rozwiązania stosunku pracy z J. G., która miała zmusić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej dla siebie decyzji o rozwiązaniu stosunku pracy na warunkach określonych przez pracodawcę, a w konsekwencji J.G. został zwolniony dyscyplinarnie, tj. występku z art. 218 § 1a k.k. i wymierzył jej karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych po 100 zł każda.

Od powyższego wyroku apelację wywiodła obrońca M. S., zarzucając obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść. W konsekwencji obrońca skazanego zawnioskowała o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie M. S., względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Po rozpoznaniu tak skonstruowanej apelacji, Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt XXIII Ka 116/22 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od tego wyroku kasację złożyła obrońca skazanego, podnosząc zarzut bezzwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., polegającej na utrzymaniu w mocy wyroku Sądu I instancji Sądu, zamiast jego uchylenia i umorzenia postępowania, mimo że nastąpiło przedawnienie karalności przypisanego skazanej czynu. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i umorzenie postępowania, a także o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. i jako taka podlegała oddaleniu.

Na wstępie należy przypomnieć, że ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r., poz. 189) dokonano istotnej modyfikacji zasad przedawnienia karalności przestępstw. Zgodnie ze znowelizowanym art. 102 k.k. przedłużenie tego okresu przestało być bowiem uzależnione od wszczęcia postępowania przeciwko osobie, a następuje z chwilą wszczęcia postępowania w sprawie. Jednocześnie zgodnie z art. 2 ww. ustawy

nowelizującej, do czynów popełnionych przed dniem wejścia jej w życie stosuje się przepisy o przedawnieniu w brzmieniu nadanym wskazaną ustawą nowelizującą, chyba że termin przedawnienia już upłynął. Jeśli zatem do dnia zmiany przepisów o przedawnieniu (tj. do dnia 2 marca 2016 r.) nie nastąpiło przedawnienie, kwestię przedawnienia karalności należy oceniać według art. 101 k.k. i art. 102 k.k. – w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania i to niezależnie od tego, czy dla oceny prawnej konkretnego zachowania konieczne jest odwołanie się do reguły kolizyjnej określonej w art. 4 § 1 k.k. (zob. postanowienie SN z dnia 6 grudnia 2017 r., V KK 236/17, LEX nr 2408339; postanowienie SN z dnia 20 lutego 2018 r., V KK 344/17, LEX nr 2460487; postanowienie SN z dnia 4 lipca 2019 r., III KK 273/18, LEX nr 2695214; postanowienie SN z dnia 20 października 2020 r., V KK 375/20, LEX nr 3066976). Termin przedawnienia karalności przestępstwa z art. 218 § 1a k.k. przypisanego skazanej wynosił 5 lat (art. 101 § 1 pkt 5 k.k.). Zarzut jego popełnienia M. S. przedstawiono dopiero w dniu 14 marca 2020 r. (k. 359). Zatem kluczowego znaczenia nabiera ustalenie kiedy doszło do „wszczęcia postępowania” w rozumieniu aktualnie obowiązującego art. 102 k.k.

W tym miejscu należy zauważyć, że pierwotnie w wyniku zawiadomienia o przestępstwie złożonego przez pokrzywdzonego, dochodzenie w sprawie złośliwego i uporczywego naruszania praw pracownika w osobie J. G. oraz odmowy ponownego przyjęcia do pracy i wypłaty wynagrodzenia za pracę przez pracodawcę R. S. właściciela firmy A. z siedzibą w S. przy ul. [...] na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Sosnowcu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt V P 607/12 z dnia 20 października 2013 r., tj. o czyn z art. 218 § 1a, § 2 i § 3 k.k., wszczęto w dniu 14 marca 2014 r. (k. 429). Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego, prokurator zdecydował się skierować akt oskarżenia wyłącznie wobec R. S. (k. 301-303). Na etapie postępowania jurysdykcyjnego ustalono natomiast, że zarzuconego mu przestępstwa z art. 218 § 1a k.k. R. S. dopuścił się wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, którą okazała się M. S., co znalazło swoje odzwierciedlenie w treści wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 18 września 2019 r., sygn. akt VII Ka 52/19 (k. 352-357).

W związku z powyższym, postanowieniem z dnia 7 lutego 2020 r. ponownie wszczęto dochodzenie w sprawie „zaistniałego w okresie od 14 lutego 2012 r. do

28 sierpnia 2012 r. w S. działając wspólnie i w porozumieniu z R. S. pełniącego funkcję Prezesa spółki A. sp. z o.o. złośliwie i uporczywie naruszała prawa pracownika w osobie J. G. wynikających ze stosunku pracy w ten sposób, że zajmowała się sprawami pracowniczymi w spółce A. i przygotowywała dokumenty kadrowe”, tj. o czyn z art. 218 § 1a k.k. (k. 358). Następnie M. S. przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa z art. 218 § 1a k.k. (k. 359) i skierowano akt oskarżenia (k. 376-383).

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości, że do wszczęcia postępowania w sprawie złośliwego i uporczywego naruszania praw pracowniczych J. G. w związku z jego zatrudnieniem w A. sp. z o.o. doszło w dniu 14 marca 2014 r., a zatem z chwilą wydania pierwszego postanowienia o wszczęciu dochodzenia. Postanowienie o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia inicjuje postępowanie przygotowawcze w sprawie o konkretny czyn. Zakres przedmiotowy tego postępowania wyznacza opis zdarzenia w sensie historycznym. Porównanie opisu czynu z postanowienia o wszczęciu dochodzenia z dnia 14 marca 2014 r. z opisem czynu przypisanego M. S. w zaskarżonym wyroku prowadzi do jednoznacznych wniosków, że dotyczą one tego samego zdarzenia. Nie ma przy tym znaczenia, że we wskazanym postanowieniu jako pracodawcę wskazano „R. S. właściciela firmy A. z siedzibą w S.”, albowiem faktycznie była nim A. sp. z o.o., w której ww. pełnił funkcję prezesa zarządu. Postanowienie o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia nie określa zakresu podmiotowego postępowania, a wyłącznie zakres przedmiotowy. Ten pierwszy wyznacza dopiero postanowienie o przedstawieniu zarzutów, które jak wskazano wyżej obecnie nie ma znaczenia z punktu widzenia wydłużenia okresu przedawnienia karalności. W tej sytuacji drugie postanowienie o wszczęciu dochodzenia z dnia 7 lutego 2020 r. pozostaje bez znaczenia z punktu widzenia zainicjowania fazy *in rem* co do czynu przypisanego M. S.. Było ono zresztą całkowicie zbędne, choć niewątpliwie ułatwiało rejestrację sprawy w jednostce prokuratury w sytuacji, gdy akta główne po skierowaniu aktu oskarżenia przeciwko R. S. znajdowały się w Sądzie Rejonowym w Sosnowcu. Nie bez znaczenia zapewne pozostawał fakt, że liczenie terminów procesowych sprawy zarejestrowanej z pierwotnym wszczęciem „wygenerowałoby” wieloletnie postępowanie.

Reasumując, **późniejsze wszczęcie śledztwa lub dochodzenia w sprawie o ten sam czyn, co do którego toczy się już postępowanie przygotowawcze nie ma znaczenia dla ustalenia momentu „wszczęcia postępowania” w rozumieniu art. 102 k.k., który należy liczyć od tego pierwotnego postanowienia inicjującego postępowanie *in rem*.** Bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy to drugie wszczęcie nastąpiło omyłkowo, czy też intencjonalnie, jedynie dla celów statystycznych. Decyzja ta w żaden sposób nie pogarsza bowiem sytuacji procesowej podejrzanego, gdyż już pierwsze wszczęcie wywołało skutek przewidziany w art. 102 k.k.

Wskazane argumenty prowadzą do wniosku, że zaskarżony wyrok nie zapadł z obrazą art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., albowiem w sprawie nie doszło do przedawnienia karalności przestępstwa przypisanego skazanej, który na mocy art. 102 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r., poz. 189) uległ wydłużeniu o kolejne 10 lat, w związku ze wszczęciem dochodzenia w dniu 14 marca 2014 r. Tym samym kasacja podlegała oddaleniu jako oczywiście bezzasadna.

W tej sytuacji bezprzedmiotowe stało się rozstrzygnięcie w zakresie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji postanowienia, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając skazaną M.S., zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[as]